

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA 2008-2013

KÉSZÍTETTE:

OROSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA MEGBÍZÁSÁBÓL A SHORTCUT COMMUNICATIONS KFT.

2008. MÁJUS 21.

1. BEVEZETÉS

1.1 A KONCEPCIÓ MEGALKOTÁSÁNAK INDOKA

Orosháza jövőjét, lehetőségeit, potenciális erőforrásait az itt élő, tanuló, dolgozó fiatalok határozzák meg. Belőlük lesznek iskoláink tanárai, vállalkozásink alkalmazottai, könyvtárosok, polgármesterek, illetve általánosságban: polgárok. A jövőre éppen ezért kiemelt hatással lesz, hogy a mai fiatalok hogyan látják városunkat, mennyire tartják élhető, kezdeményezéseiket támogató helynek, amely családalapításra, letelepedésre is alkalmas. **Nem mindegy, hogy itt maradnak vagy elvándorolnak; tanulmányaik után visszatérnek vagy elmaradnak; gyermekeiket marasztalják vagy jobb élet reményében távozásra bátorítják.**

Kijelenthető, hogy Orosháza és térsége jelenleg nem képes megtartani a fiatalokat. **A demográfiai adatok szerint a fiatal korosztályok elvándorlása folyamatos, a lakosság elöregszik.** A jelenség okai többszintűek, szoros kapcsolatban állnak a munkavállalás, az otthonteremtés lehetőségeivel, az életkilátásokkal és természetesen a gyermek-és ifjúkori életérzéssel.

Orosháza város ifjúsági koncepciójának elfogadása és sikeres megvalósítása azt a lehetőséget teremti meg, hogy ne csak tudomásul vegyük a fiatalok településről alkotott véleményét (és ennek következményeit), hanem hogy befolyásolni, alakítani tudjuk azt pozitív irányba.

1.2 A KONCEPCIÓ MEGALKOTÁSÁNAK MÓDSZERTANA

Egy ifjúsági koncepcióban egy önkormányzat azokat a célokat, feladatokat, cselekvéseket foglalja össze, amelyeket az ifjúsági korosztályok érdekében, velük együttműködve kíván elérni, illetve megvalósítani. A koncepció tulajdonképpen közpolitikai szintre emeli az önkormányzat ifjúsági célú tevékenységeinek összességét.

Jelen tervzetben **igyekeztünk összefoglalni mindazokat a célokat és tevékenységeket, amelyek felvállalásával az itt élő fiatalok életesélyei, életkörülményei érdemben javulhatnak.** Természetesen elképzelhető, hogy javaslataink között már meglévő kezdeményezések, folyamatok is megtalálhatóak, hiszen minden esetben **a korábbi évek eredményeire, munkájára építve célszerű fejlesztéseket megvalósítani.**

A koncepció olyan, mint egy puzzle-játék. Minden elemére szükség van ahhoz, hogy az összkép kirakható legyen. Ezért **nem hagytuk el azokat a tevékenységeket, amelyek már megvalósulnak, azokat a célokat, amelyek érdekében az önkormányzat már korábban felvállalt.** Azért is fontosnak tartjuk ezt a szerkesztési elvet, mert a késznek és működőképesnek tűnő kezdeményezések felülvizsgálata is hasznos lehet. Talán feleslegesnek tűnhet megemlíteni a nyelvi képzés fejlesztését az oktatási intézményben, de a 2009-ben e témában megnyíló jelentős fejlesztési források (nyelvi laborok, tanártovábbképzések, gyakorlat-orientált képzési anyagok adaptálása) és a diákok visszajelzései indokoltá teszik ezt. Talán feleslegesnek tűnhet a kompetencia alapú pedagógiai programok alkalmazásáról beszélni, hiszen a város intézményei sikeres pályázatoknak köszönhetően már jelentős eredményeket tudnak felmutatni, de vajon hány diákot, pedagógust, osztályt érintenek ezek a programok jelenleg, és hányat nem?

Az ifjúsági koncepció arra is ösztönöz, hogy a meglévő, sikeresnek tűnő tevékenységeket az önkormányzat áttekintse, és ha szükséges, akkor a továbbfejlesztéshez nélkülözhetetlen feltételeket biztosítsa.

1.3 A KONCEPCIÓ SZAKMAI KERETEI

1.3.1 JOGSZABÁLYI ALAPOK

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása a **Magyar Köztársaság Alkotmánya**, amely kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének másik kiemelt jogforrása az **1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról**, melynek 8.§-ában a települési önkormányzat feladatai között felsorolásra kerül a „gyermek és ifjúsági feladatokról szóló gondoskodás”.

A hazai jogszabályi környezetben egyelőre nincs olyan jogforrás, amely konkrétan meghatározná az ifjúságpolitika tartalmát, hatáskörét, az ezzel kapcsolatos önkormányzati feladatokat. Ugyanakkor számos olyan nemzetközi egyezmény, ajánlás született az elmúlt években, amelyek iránymutatásul szolgálhatnak.

Ezek közül legjelentősebb az **Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa (Congress of Regional and Local Authorities of Europe / CLRAE) 12/2003 számú ajánlása a fiatalok helyi és regionális közéletben való részvételéről**, amelyet az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága is jóváhagyott (13 (2004) sz. ajánlásában). Az ajánlás pontosan meghatározza a települési önkormányzatok feladatait, beavatkozási területeit és a fiatalokkal való együttműködés elvi-módszertani kereteit.¹

1.3.2 EGYÉB KEZDEMÉNYEZÉSEK

Az **ifjúsági koncepció illeszkedik** az ifjúsági ügyekért felelős minisztérium szakmai kezdeményezéseire. Épít a 2001-ben és 2005-ben elkészülő ifjúsági törvényjavaslatokra, az egykori tárcastratégiára, valamint a 2008-ban elkészített – jelenleg társadalmi vitára bocsátott – **Nemzeti Ifjúsági Stratégia** tartalmára.

A koncepció összeállítása előtt áttanulmányoztuk a magyarországi legjobb gyakorlatokat, illetve áttekintettük a meglévő települési ifjúsági koncepciókat és azok eredményeit.

Az **ifjúsági koncepció szorosan illeszkedik Orosháza Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájához (IVS), valamint Komplex Esélyegyenlőségi Programjához**. A koncepció hangsúlyosan épít a két dokumentum helyzetelemzésében feltárt problémákra, kihívásokra, igyekezve elkerülni a felesleges ismétléseket.

¹ Az ajánlás az alábbi területeken fogalmaz meg feladatokat: Sport, szabadidő, társasági élet; A fiatalok munkavállalásának támogatása, a munkanélküliség elleni küzdelem; Városi környezet és lakóhely, lakáspolitikai és közlekedés; A fiatalok részvételét elősegítő oktatási és képzési politika; Mobilitáspolitikai és csereprogramok; Egészségpolitika; A nemi egyenlőség politikája; A kistépelülések speciális politikája; A kultúrához való hozzáférés politikája; A fenntartható fejlődés és a környezet politikája; Az erőszak és a bűnözés elleni küzdelem politikája; Antidiszkriminációs politika; Szexuálpolitika; A jogokhoz és a törvényhez való hozzáférés politikája; A részvételre oktatás; Az információk eljuttatása a fiatalokhoz; A részvétel támogatása az információs és kommunikációs technológiák útján; A fiatalok médiában való részvételének támogatása; A fiatalok támogatása az önkéntes és közösségi munkában; A fiatalok programjainak és kezdeményezéseinek támogatása; A fiatalok szervezeteinek támogatása; A fiatalok részvétele civil szervezetekben (NGO) és politikai pártokban; Ifjúsági tanácsok, ifjúsági parlamentek és fórumok; Az ifjúsági részvételt biztosító intézmények támogatása.

1.3.3 A KONCEPCIÓHOZ KAPCSOLÓDÓ KUTATÁSOK

Orosháza Város Önkormányzatának megbízásából 2008. április 11. és május 9. között a Shortcut Communications Kft. és az Európai Ifjúsági Kutató-, Szervezetfejlesztő és Kommunikációs Központ ifjúságkutatást folytatott Orosházán. A kutatás célja az volt, hogy feltáró jellegű alapkutatást végezzünk, amellyel megalapozzuk a település ifjúsági stratégiájának kialakítását. A kutatás feladata az orosházi ifjúság világának mélyebb megértése volt, tehát a fiatalok iskolai életútjának, életvitelének és életmódjának (értékek, kulturális fogyasztás, szabadidő eltöltési szokások), továbbá a modern kommunikációs térben (internet, mobiltelefon stb.) való eligazodásuknak, érdekvérvényesítési lehetőségeiknek és a jövőjükéről alkotott vélekedéseiknek megismerése és elemzése. A kutatás kvantitatív részének adatfelvétele az orosházi oktatási intézményekbe járó 14-18 éves korosztály köréből kialakított 500 fős mintán történt.²

A kvantitatív kutatás mellett fókuszcsoportos vizsgálatokat végeztünk az önkormányzat képviselőtestületének tagjai, a település civil szervezetei és a Kodolányi János Főiskola kihelyezett képzésének hallgatói körében.

A cselekvési terv szorosan kapcsolódik a helyzetelemzésben feltárt problémákhoz, de szerkesztési elveink szerint csak a koncepció mellékleteként található meg a dokumentációban, hogy a döntéshozói figyelem a lényegre koncentrálhasson.

1.4 A KONCEPCIÓ ELVI KERETEI

A koncepcióban alkalmazott fogalmaink, felfogásunk az ifjúságpolitikát más közpolitikákkal egyenrangúnak tekintik. A fiatalok társadalmi integrációját segítő tevékenységek összességéként alkalmazzuk az ifjúsági munka, az ifjúságsegítő tevékenységek fogalmait. E munkát úgy fogjuk fel, mint a fiatalokkal együttműködve, a fiatalok érdekében végzett, a fiatalokról szóló olyan szociális és kulturális tartalmú tevékenységek összességét, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a fiatalok mielőbb elsajátíthassák a felnőtt, önmagukért és környezetükért felelős, környezetükben aktív magatartásokhoz tartozó képességeket és készségeket alapvetően a részvétel, vagyis e készségek és képességek gyakorlása által.

A fiatalok részvételével kapcsolatban osztjuk azt a megállapítást, hogy a *„részvétel jog és lehetőség a felelősség- és kötelezettségvállalásra”*.

Osztjuk és alkalmazzuk az Európa Tanács Ifjúsági Kormányzó Testülete (CDEJ) által 2006-ban elfogadott meghatározást, amely szerint:

„Az ifjúságpolitika szektorokat átfogó. Olyan területeket fed le, mint az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférés; a kultúra és a kulturális alkotás; az otthonteremtés, a város- és a vidékfejlesztés; a szabadidő és a sport; a részvétel, a civil társadalom és polgári szerepek; a büntetőjog; az egészségügy, a szexualitás, a termékenység és az egészséges életmódok; a káros szenvedélyekkel és a veszélyes életformákkal kapcsolatos megelőzés; a jóléti és szociális jogok; a katonai szolgálat és annak lelkiismereti okból való megtagadása; a nem formális nevelés és tanulás; az egyesületi élet; a mobilitás és a cserék; a pályaválasztási tanácsadás és a szociális segítés; az információ és a tanácsadás.”

² Az adatfelvétel a következő intézményekben zajlott: Czina Sándor Tagintézmény, József Attila Tagintézmény, Eötvös Tagintézmény, Vörösmarty Tagintézmény, Orosháza Város Általános Iskolája, Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium, Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola.

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

Alkalmazzuk az Európai Unió „Fehér Könyv: egy új lehetőség az európai fiatalok számára” c. dokumentumban foglaltakat és merítünk az ún. „Berlini folyamat a szociális városokról” (‘berlinprocess’) ifjúsági ügyekkel összefüggő megállapításaiból, amelyeket az Európa Tanács által 2007 februárjában szervezett nemzetközi konferencia foglalt össze. (A hivatkozott dokumentumok elérhetőek az EU által üzemeltett www.youthportal.int honlapon.)

1.5 A KONCEPCIÓ GONDOZÁSA

Jelen dokumentum Orosháza Város Ifjúsági Stratégiájának első változata. A dokumentum gondozásával, a koncepció elfogadásával és megvalósításával kapcsolatban az alábbi menetrendet javasoljuk követni:

IDŐPONTOK	TEVÉKENYSÉGEK	FELELŐSÖK
2008. május 21-28.	A dokumentum befogadása	Önkormányzati Hivatal
2008. június 03-30.	A dokumentum társadalmi vitája	Önkormányzati Hivatal, Shortcut Communications Kft.
2008. július 7.	Társadalmi vélemények beépítése és intézkedési terv kidolgozása	Shortcut Communications Kft.
2008. július 10.	Ifjúsági koncepció elfogadása	Önkormányzati Hivatal

2. OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI CÉLRENDSZERE

2.1 HOSSZÚ TÁVÚ CÉL

2.1.1 Élhető és fiatalok számára vonzó életkörülmények kialakításával Orosháza város népességmegtartó erejének növelése

2.2 KÖZVETLEN CÉLOK

2.2.1 Az orosházi fiatalokban rejlő erőforrások kibontakoztatásának támogatása

2.2.2 Az orosházi fiatalok társadalmi integrációjának elősegítése

2.3 SPECIFIKUS CÉLOK

2.3.1 Az orosházi fiatalok aktív részvételéhez szükséges feltételrendszer megteremtése

2.3.2 Az orosházi fiatalok kezdeményezéseinek támogatása

2.3.3 Az orosházi fiatalok felkészítése a nemzet- és európai polgári szerepekre

2.3.4 Az orosházi fiatalokat támogató intézmények, intézkedések összhangjának biztosítása

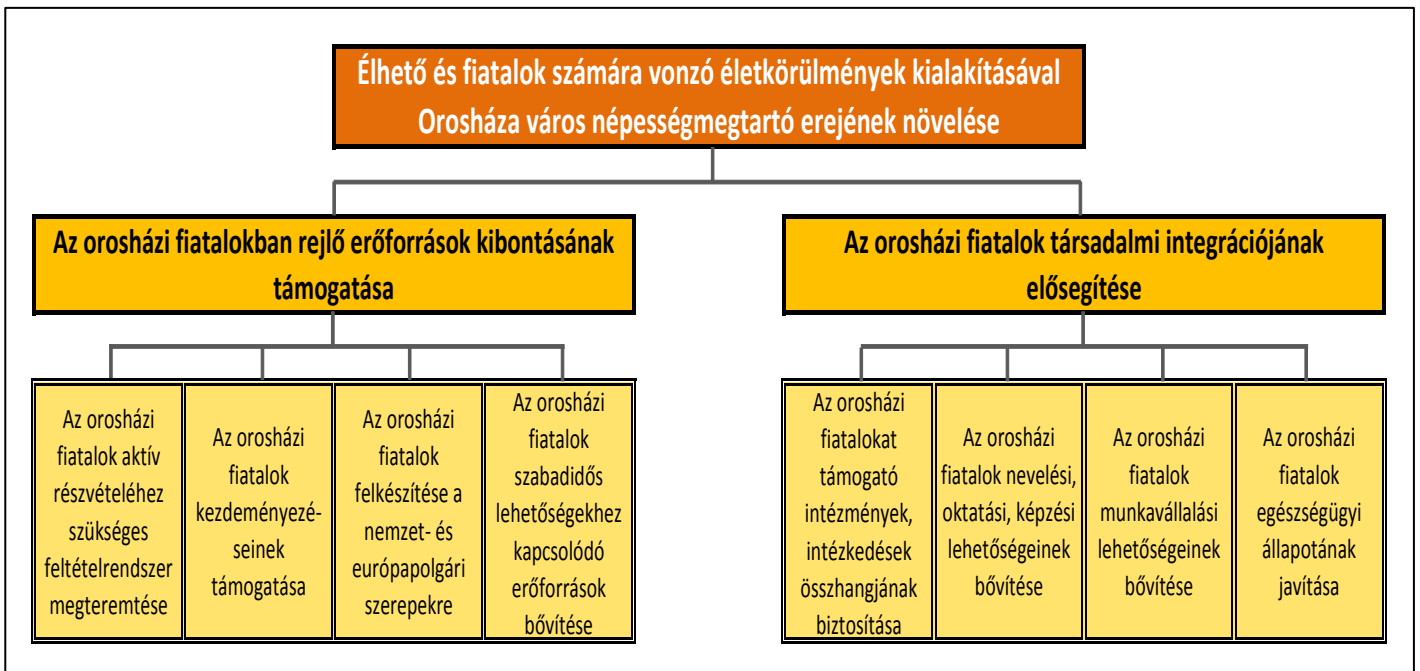
2.3.5 Az orosházi fiatalok oktatási, képzési lehetőségeinek bővítése

2.3.6 Az orosházi fiatalok munkavállalási lehetőségeinek bővítése

2.3.7 Az orosházi fiatalok egészségügyi állapotának javítása

2.3.8 Az orosházi fiatalok szabadidős lehetőségeihez kapcsolódó lehetőségeinek bővítése

2.4 CÉLRENDSZER



3. OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI CSELEKVÉSI TERVE

Az ifjúsági koncepció cselekvési terve a célrendszerhez kapcsolódóan foglalja össze a szükséges intézkedéseket, ezek rövid bemutatását, felelőseit, ütemezését, várható költségeit és az egyes intézkedések sikerességét mérő jelzőszámokat.

3.1 AZ OROSHÁZI FIATALOKBAN REJLŐ ERŐFORRÁSOK KIBONTAKOZTATÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

Az ifjúság közösségi-közéleti aktivizálása az *önkormányzat és a helyi lakosság elemi érdeke*. A fiatal korosztályok speciális – felnőtt társadalomtól és konvencióktól eltérő – látásmódja, megközelítései pótolhatatlan értéket jelentek a társadalmi-közéleti problémák megoldásában, a városi és közösségi élet szervezésében. A fiatalok jelentik azt az innovációs bázist, amelynek kihasználásával képesek lehetünk a közösségi igényeknek leginkább megfelelő önkormányzati feladatellátásra.

Az ifjúság közösségi-közéleti aktivizálása az *önkormányzat egyik legfontosabb feladata*. A fiatalok részvételének minősége meghatározza későbbi demokráciatudatukat, állampolgári és közösségi felelősségvállalási képességeiket. Az ifjúsági korosztályok jelentős része (18 év alatti fiatalok) nem rendelkezik politikai jogokkal, nem képes részt venni a képviselői demokrácia aktusaiban, ezért külön figyelmet kell fordítanunk arra, hogy nekik is lehetőségük legyen befolyásolni az őket érintő döntéseket. Az önkormányzatnak biztosítania kell azokat az alternatív mechanizmusokat, amelyeken keresztül a fiatalok véleménye megjelenhet.

3.1.1 AZ OROSHÁZI FIATALOK AKTÍV RÉSZVÉTELÉHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELRENDSZER MEGTEREMTÉSE

A specifikus cél elérése érdekében az önkormányzatnak komplex, egymással szoros kölcsönhatásban lévő intézkedéseket kell megvalósítania. Meg kell teremteni a részvétel motivációját, ki kell alakítani annak tartalmi és technikai kereteit, továbbá transzparenssé kell tenni eredményeit. A szükséges intézkedések:

3.1.1.1 AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK ÉRDEMI – TÉTTEL BÍRÓ – RÉSZVÉTELÉNEK BIZTOSÍTÁSA AZ ŐKET ÉRINTŐ DÖNTÉSEK MEGHOZATALÁBAN

- ✓ Az önkormányzat intézményrendszerét fel kell készíteni a fiatalok szervezeteivel, érdekképviselével való együttműködésre:
- A fiatalokat érintő ügyek, kezdeményezések megvitatását egy nevesítetten is ifjúsági ügyekkel foglalkozó bizottság hatáskörébe kell utalni.³
- A bizottságban állandó képviselői jogot kell biztosítani a fiatalok szervezeteinek, illetve érdekképviselőinek.⁴
- Az önkormányzat, illetve az ifjúsági ügyekért felelős bizottság szervezeti és működési szabályzatában ki kell dolgozni a korosztályi érdekképviselőnek a döntéshozatalban biztosított jogosítványait.⁵
- ✓ Az önkormányzati fenntartású intézményeket, szolgáltatókat ösztönözni kell a fiatalok szervezeteivel, érdekképviselőivel való együttműködésre.⁶ A fiatalok részvétele nemcsak az

³ Ld.: 4.2.1 pont

⁴ Ld.: 4.1.1.2 pont

⁵ Pl.: Meghatározott kérdésekben egyetértési jog gyakorlása vagy javaslattételi jog biztosítása, meghatározott ügyekben eltérő vélemény kötelező rögzítése az előterjesztésben; meghívás, értesítés, előterjesztések megküldésének szabályozása.

⁶ Együttműködés alatt formalizált, azaz SZMSZ-ben, együttműködési nyilatkozatban meghatározott jogosítványokat értünk.

önkormányzati döntéshozatalra korlátozódik, hanem kiterjed a nonprofit, forprofit intézmények, szolgáltatások teljes körére. A fiataloknak lehetőséget kell adni az érték működő intézmények tevékenységének befolyásolására, illetve működésük értékelésére:

- Ki kell alakítani a fiatalok, szervezeteik, valamint képviselőik részvételének kereteit a helyi médiumokban. Lehetőséget kell teremteni az Orosházi Életben, illetve az Orosházi Városi Televízióban, hogy rendszeresen megjelenhessenek a fiatalok által készített, az őket érintő műsorok.
- Ki kell alakítani az ifjúsági érdekképviselő részvételének kereteit a Petőfi Kulturális Kht. működtetésében, programtervezésében.
- Ki kell alakítani az ifjúsági érdekképviselő részvételének kereteit az Orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtár szolgáltatásainak tervezésében, szervezésében.
- Ki kell alakítani az ifjúsági érdekképviselő részvételének kereteit a Városi Képtár működtetésében, programjainak tervezésében.
- A képtárnak kiemelt lehetőséget kell biztosítani a helyi fiatal művészek alkotásainak megjelenéséhez, a fiatalok kulturális kezdeményezéseinek, programjainak befogadásához.

3.1.1.2 AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK ÉRDEKKÉPVISELÉNEK ÖSZTÖNZÉSE, TÁMOGATÁSA

- ✓ Az önkormányzatnak elő kell segítenie a település ifjúságát reprezentáló, demokratikus úton létrejövő érdekképviselői fórum kialakulását. Az érdekképviselői fórumban lehetőség szerint meg kell jelennie a diákönkormányzatoknak, a korosztályos ifjúsági szervezeteknek, valamint a szervezetekbe nem tömörült ifjúsági csoportoknak, közösségeknek. Az érdekképviselői fórum létrejöhet alulról szerveződés útján vagy az önkormányzat által meghatározott keretek szerint is:⁷
- Az önkormányzatnak fel kell hívnia az érintettek figyelmét az érdekképviselő fontosságára, a biztosított befolyás mértékére.
- Az önkormányzatnak szakmai erőforrásokat kell biztosítani az érdekképviselő létrehozásának/megválasztásának támogatására.⁸
- Az önkormányzatnak helyszínt kell biztosítani az érdekképviselői fórum működéséhez.
- Az önkormányzatnak támogatást kell nyújtania az érdekképviselői fórum működéséhez.⁹

3.1.1.3 AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK RÉSZVÉTELÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK NYILVÁNOSSÁGÁ TÉTELE

- ✓ Az önkormányzatnak gondoskodnia kell az ifjúsági ügyek nyilvánosságáról, az ifjúsági érdekképviselői fórum tevékenységének bemutatásáról, valamint a fiatalokat érintő események, döntések korosztály számára érthető megfogalmazásban történő publikálásáról:
- Az önkormányzati portálon könnyen elérhető, elkülönített felületet kell kialakítani az ifjúsági ügyek kommunikálására.
- Az önkormányzati portál ifjúsági oldalait képessé kell tenni a fiatalok és a hivatal közötti hatékony információ- és véleménycserére.¹⁰

⁷ Az orosházi civil társadalom maga is dönthet egy ifjúsági érdekképviselői fórum létrehozásáról, de az önkormányzat is meghirdethet egy olyan peremfeltétel-rendszert, amelyet elismer mint az orosházi fiatalok képviselőit ellátó fórumot. A jelenleg működő Ifjúsági Önkormányzat megfelelő kiindulási alap lehet, azonban e mellett biztosítani kellene a nem középiskolás korú helyi fiatalok (szervezeteinek) részvételi lehetőségét is.

⁸ Ifjúságsegítő, közösségfejlesztő szakember foglalkoztatása, eseti megbízása.

⁹ Minimálisan: Számítástechnikai eszközök, irodai fogyóeszközök, internetelérhetőség, tárhelykapacitás.

¹⁰ Olyan tartalomstruktúrát kell kialakítani, amely érdekeltté teszi a fiatalokat az internetes oldal rendszeres látogatásában, amelyen megtalálhatnak minden élethelyzetüket befolyásoló önkormányzati döntést, szolgáltatást.

- Az önkormányzati portálon lehetőséget kell teremteni az érdekképviselői fórum működéséhez szükséges online szolgáltatások kialakítására. Az érdekképviselő részére szerkesztői jogosítványokat kell biztosítani saját felületeikhez.

3.1.2 AZ OROSHÁZI FIATALOK KEZDEMÉNYEZÉSEINEK TÁMOGATÁSA

Ha a fiatalok támogató közegben élnek, aktív és sikerélményekben bővelkedő ifjúkorban van részük, akkor nagyobb eséllyel tudják elképzelni, hogy gyermekeik részére is ideális hely lesz városunk. A város és a fiatalok viszonyában meghatározó jelentőségű, hogy a település milyen mértékben biztosít teret a fiatalokban meglévő innováció, kezdeményezés kibontakozásához. A jelenlegi állami és helyi támogatáspolitikai rendszerek általában valamilyen meglévő prioritásrendszerben szeretnék látni a fiatalokat, nem véve tudomást valós szükségleteikről. A fiataloknak lehetőségük van táborok szervezésére, meghatározott típusú képzések lebonyolítására, bizonyos profilú rendezvények szervezésére, de nincs lehetőségük ezektől eltérő kezdeményezések megvalósítására.

3.1.2.1 SZEMÉLYI ÉS INTÉZMÉNYI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA

- ✓ Az önkormányzatnak gondoskodnia kell a fiatalok kezdeményezéseinek hatékony támogatásához szükséges motiváció megteremtéséről; az önbizalom, a közösségi cselekvés iránti igény és az alkotó kedv fejlesztéséről:
- Ifjúságsegítő és/vagy közösségfejlesztő szakember alkalmazásával kell elősegíteni a fiatalok kezdeményezőkézségének növelését.
- Projektmenedzsment és pénzügyi támogató szolgáltatással kell segíteni a fiatalokat abban, hogy projektjeiket sikeresen valósíthassák meg.
- Az önkormányzati portál ifjúsági oldalán lehetőséget kell biztosítani ifjúsági kezdeményezések, projektötletek publikálására. Ugyanezen az oldalon ismertetni kell a megvalósult jó gyakorlatokat.
- Önkormányzati pályázatok, kezdeményezések, beruházások meghirdetése előtt ötletpályázat segítségével kell ösztönözni a fiatalokat véleményük, elképzeléseik kifejtésére.

3.1.2.2 PÉNZÜGYI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA

- ✓ Önkormányzati ifjúsági alap létrehozása, amelyben:
- Helyi ifjúsági kezdeményezések, projekttervek igényelhetnek támogatást – tevékenységtípustól, témától függetlenül, csak az adott projekt értékét, megvalósíthatóságát szem előtt tartva.
- Ifjúsággal foglalkozó szakmai szervezetek, szakemberek nyerhetnek támogatást szolgáltatásaik, projektjeik megvalósításához.
- Nem feltétlenül szükséges jogképes szervezet a pályázat benyújtásához (fiatalok nem formális közösségei is megvalósíthatják kezdeményezéseiket).
- Jelentősebb helyi, regionális, országos, nemzetközi pályázatokhoz szükséges önrész előteremtéséhez is pályázhatnak ifjúsági és szakmai szervezetek.
- A hivatal és az ifjúság érdekképviselője közösen hozza meg döntéseit paritásos alapon.

3.1.2.3 INFRASTRUKTURÁLIS ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A fiatalok kezdeményezései az esetek túlnyomó többségében az infrastrukturális hiányok miatt nem valósulhatnak meg. Nem formális ifjúsági csoportok nincsenek birtokában sem az előkészítéshez, sem a megvalósításhoz szükséges feltételeknek, de ugyanez igaz az egyesületek, alapítványok jelentős hányadára is.

- ✓ Az önkormányzatnak biztosítani kell egy olyan inkubátorteret, amely képes befogadni azokat az eszköz- és helységihiányban szenvedő ifjúsági csoportokat, szervezeteket, akiknek kezdeményezésük megvalósításához arra szükségük van.
- ✓ Az önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő ingatlanvagyon – beleértve azokat is, amelyekben valamilyen önkormányzati funkció jelen van – minden esetben felülvizsgálandó abból a szempontból, hogy alkalmasak-e egy-egy ifjúsági kezdeményezés színterül.¹¹
- ✓ Az ingatlanvagyon felülvizsgálatára vonatkozóan szabályokat, mechanizmusokat kell kidolgozni, hogy a hozzáférés esélyei egyenlők legyenek.

3.1.3 AZ OROSHÁZI FIATALOK SZABADIDŐS LEHETŐSÉGEIHEZ KAPCSOLÓDÓ ERŐFORRÁSOK BŐVÍTÉSE

Az ifjúsági életszakasz egyik legfontosabb színtere a szabadidő. A fiatalok életminőségét alapjaiban határozza meg, hogy milyen lehetőségeket képes teremteni egy-egy helyi társadalom a szabadidő aktív, alkotó közegben való eltöltéséhez. A szociális kapcsolatrendszer kötetlen és valóban igények szerinti kialakulásában kulcsfontosságú, hogy van-e tér és idő a közösségi tevékenységekhez. A szabadidős lehetőségek bővítése szorosan összefügg a fiatalok kezdeményezéseinek támogatásával, hiszen a fiatalok általában a felnőttektől eltérő alternatívák követésében, szubkultúrák kialakításában határozzák meg önmagukat. Ezért az önkormányzatnak olyan támogató közeget kell kialakítania, amelyben az erőforrásokat szabadon kihasználva a fiatalok maguk tölthetik meg tartalommal szabadidejüket. Mindezek érdekében az alábbiakat javasoljuk.

3.1.3.1 IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TEREK¹² BIZTOSÍTÁSA A FIATALOK AKTIVITÁSAIHOZ

- ✓ Az önkormányzatnak fel kell mérnie a tulajdonában, kezelésében lévő kihasználatlan ingatlanok, ingatlanrészek ifjúsági célú hasznosítását.
- ✓ Az ifjúsági célra hasznosítható ingatlanok, ingatlanrészek működtetésére az önkormányzatnak pályázatot kell meghirdetnie.
- ✓ Az ifjúsági közösségi terek karbantartásának, állagmegóvásának felelősségét az ifjúsági közösségekre kell bízni az önkormányzatnak.

3.1.3.2 IFJÚSÁGI SZOLGÁLTATÓ TEREK BIZTOSÍTÁSA A FIATALOK SZABADIDŐS AKTIVITÁSÁHOZ

- ✓ Az önkormányzati fenntartású intézményekben (pl.: Petőfi Kulturális Kht., Városi Képtár, Városi Könyvtár) lehetőséget kell biztosítani a fiatalok által szervezett programok, projektek megvalósításához. Az intézményeknek a nyitott kapuk elvét követve be kell fogadniuk a fiatalok rendezvényeit.

¹¹ Pl. ha egy ifjúsági közösség extrém sport terepet szeretne kialakítani, akkor át kell tekinteni, hogy nincs-e az önkormányzatnak hasznosíthatatlan területe a városban; ha egy közösség helyi ifjúsági klubot szeretne létrehozni, akkor meg kell vizsgálni, hogy van-e olyan funkció nélküli épület, amely erre alkalmas lehet; ha egy képzési programot szervez egy csoport, akkor fel kell mérni, van-e a művelődési házban szabad teremkapacitás stb.

¹² Ifjúsági közösségi téren olyan fizikai infrastruktúrát értünk, amely a fiatalok kezelésében, a fiatalok igényei szerinti „nyitva tartással” minden fiatal számára térítésmentesen és azonos feltételekkel elérhető módon működik.

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

- ✓ Az oktatási intézményekben ki kell dolgozni az iskolai infrastruktúra oktatási időn kívül igénybevételének rendjét. Lehetőséget kell biztosítani a fiataloknak a tornatermek, tantermek, iskolaudvarok ingyenes, illetve önköltség melletti használatára.

3.1.3.3 A FIATALOK ÖSZTÖNZÉSE A SZABADIDŐ AKTÍV ELTÖLTÉSÉRE

- ✓ Az önkormányzat ifjúságsegítő vagy közösségfejlesztő szakember alkalmazásával biztosítja azt a humán erőforrást, amelynek szakmai-pedagógiai felkészültsége alkalmas a fiatalok és közösségeik aktivizálására.
- ✓ Az önkormányzat kidolgozza a fiatalok szabadidős tevékenységének támogatását elismerő díjazási rendszert, amelynek keretében intézmények, közösségek és magánszemélyek munkáját ismeri el.
- ✓ Az önkormányzat a város kiemelt kulturális eseményei, rendezvényei szervezésekor ötletpályázatot hirdet meg a fiatalok, közösségek és szervezeteik számára a korosztálynak szóló programok tartalmára.

3.1.4 AZ OROSHÁZI FIATALOK FELKÉSZÍTÉSE A NEMZET- ÉS EURÓPAPOLGÁRI SZEREPEKRE

A fiatalok – csakúgy, mint a felnőttek – kevéssé vannak tudatában európai uniós tagságunk következményeinek, annak mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak. Ahhoz, hogy felelősségvállalásra képes, tudatos, önálló és sikeres polgárok legyenek, tisztában kell lenniük magyarságuk és európaiságuk mibenlétével. Mivel e tanulási folyamatban a felnőtt társadalom nem jár az ifjúsági korosztályok előtt, a mintaadó és a mintakövető szerepek viszonylagosak. Az idősebb korosztályok gyakran a fiatalok közvetítéséből, tolmácsolásából, szerepfelfogásából érthetik meg Európát, Magyarországot és ezekben önmagukat.

- ✓ Az önkormányzatnak bővítenie kell a fiatalok nemzetközi tapasztalatszerzési lehetőségeit:
- Át kell tekinteni a testvérvárosi kapcsolatrendszerrel, és az együttműködési aktivitásokban előnyben kell részesíteni a fiatalok csereprogramjait.
- Az önkormányzatnak ösztönöznie kell az orosházi civil szervezeteket, valamint szolgáltató intézményeket az Európai Önkéntes Szolgálatban (EVS) való aktív részvételre.
- Ifjúságsegítő szakember segítségével növelni kell a Fiatalok Lendületben Programban részt vevő ifjúsági közösségek, szervezetek számát.

3.2 AZ OROSHÁZI FIATALOK TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

Az önkormányzat ifjúságpolitikájának célja, hogy minden lehetséges eszközzel segítséget nyújtson a fiataloknak ahhoz, hogy önálló, felelősségvállalásra képes felnőtt polgárrá váljanak. Ez a cél megköveteli, hogy azokon a kritikus pontokon, amelyek kiemelten befolyásolják a fiatalok életesélyeit, specifikus, személyre, illetve korosztályi igényekre szabott beavatkozást hajtsunk végre.

3.2.1 AZ OROSHÁZI FIATALOKAT TÁMOGATÓ INTÉZMÉNYEK, INTÉZKEDÉSEK ÖSSZHANGJÁNAK BIZTOSÍTÁSA

Az ifjúság mint célcsoport számos önkormányzati feladatellátásban jelen van. Ugyanakkor egy fiatal élete nem bontható fel azon tevékenységek és szolgáltatások mentén, amelyekben az önkormányzat kapcsolatba kerül velük. Látjuk, hogy jelen vannak az iskolában, de nem tudjuk, mi történik velük, ha vége a tanításnak; látjuk őket, amikor a rendelőben kezeltetik sérüléseiket, de nem látjuk őket akkor, amikor veszélyeztetik egészségüket; látjuk őket, amikor gyermekvédelmi ellátásba bekerülnek, de nem látjuk abban az időszakban, amikor családi problémáik kiteljesednek stb. Mivel a fiatalok élete természetesen nem az intézményrendszerek és a

család feladatai szerint szerveződik, ezért az is triviális megállapítás, hogy az egyes szinterek történései nem érthetőek meg más szinterek eseményei nélkül. Hatékony ifjúságpolitika tehát csak akkor valósulhat meg, ha a fiatalokkal kapcsolatban lévő intézmények, szolgáltatószervezők, szakemberek közötti koordináció és együttműködés feltételei rendelkezésre állnak. Az önkormányzat legfontosabb feladata és felelőssége ennek megteremtése.

- ✓ Az önkormányzatnak létre kell hoznia egy olyan koordinációs munkacsoportot (Orosházi Ifjúságszakmai Kerekasztal), amelyben az ifjúság ügyeiben érintett intézmények, szolgáltatók, szakemberek rendszeres tapasztalatcseréje, közös véleményformálása biztosítható. A koordinációs munkacsoport tagjai között jelen kell lennie egészségvédelemmel, oktatással-neveléssel, közművelődéssel, bűnmegelőzéssel, családtámogatással, gyermekvédelmi ellátással, ifjúságsegítéssel foglalkozó szakembereknek, vezető beosztású önkormányzati alkalmazottaknak, civil szakembereknek.
- ✓ Az önkormányzatnak ki kell jelölnie/létre kell hoznia egy olyan állandó bizottságot¹³, amely az ifjúságot érintő ügyek megtárgyalásában, megvitatásában megkerülhetetlen szerepet játszik. Kiemelten fontos, hogy az ifjúságot érintő ügyek, kezdeményezések, problémák egy fókuszpontban kerüljenek megvitatásra, hiszen így biztosíthatóak a szinergikus, egymást erősítő kezdeményezések, illetve így biztosítható a korosztály érdekképviseletének bevonása a döntéshozatali mechanizmusokba.
- ✓ Az orosházi önkormányzatnak legalább egy félállású, de lehetőség szerint teljes állású munkatársat kell foglalkoztatnia ifjúsági referensi feladatkörben. Az ifjúsági referens érvényesíti a fiatalok speciális szempontjait az önkormányzati döntéshozatalban s koordinatív funkciót lát el az egyes szakterületek között. Az ifjúsági referens feladata a város ifjúsági koncepciójának gondozása, megvalósításának szakmai és adminisztratív támogatása.
- ✓ Orosháza város költségvetésének összeállításakor – információs és szakmai koordinációs célokból – külön ifjúsági költségvetést kell elkészíteni. Az ifjúsági költségvetés a város közvetlen ifjúsági célú kiadásait tartalmazza. Az ifjúsági költségvetést a város honlapjának ifjúsági oldalain nyilvánosságra kell hozni. Az ifjúsági költségvetés elfogadásával kapcsolatban szabályzatban kell rögzíteni a fiatalok érdekképviseleti fórumának jogosítványait (javaslattétel és/vagy véleményezés és/vagy egyetértés).

3.2.2 AZ OROSHÁZI FIATALOK NEVELÉSI, OKTATÁSI, KÉPZÉSI LEHETŐSÉGEINEK BŐVÍTÉSE

A tudástökéhez való hozzáférés mértéke, minősége meghatározó a fiatalok életesélyeiben. Hátrányos helyzetű térségekben a kiemelkedés egyik kulcsa az oktatás. A városnak kiemelt figyelmet kell fordítania az óvodáskorúaktól a felsőfokú tanulmányokat végzőkig a polgárok lehetőségeire. Az oktatási intézményrendszerben a versenyképes tudás átadása mellett az esélykülönbségek mérséklésére is jelentős figyelmet kell fordítania a városnak.

Orosháza helyzete az oktatás-képzés szempontjából annyiban pozitív, hogy kistérségi, illetve regionális tekintetben az oktatás színvonala, minősége magasan meghaladja az átlagot. Negatívumként jelentkezik ugyanakkor, hogy az intézményekben nem egyenletes a színvonal, hogy az élethosszig tartó tanulás feltételei nem adottak, továbbá hogy a felsőfokú tanulmányokat a lehetőségekhez képest kevesen vállalják.¹⁴

¹³ Egyformán elfogadható megoldás egy meglévő bizottság funkcióbővítése (pl.: Ifjúsági és Kulturális Bizottság), egy teljesen önálló új bizottság létrehozása (Ifjúsági Bizottság) vagy akár egy meglévő bizottság mellett működő albizottság kialakítása is. A bizottság ügyrendjében a feladatok pontos rögzítésén túl rendelkezni kell az állandó meghívottak köréről, valamint a fiatalok érdekképviseleti fórumának jogosítványairól.

¹⁴ Ld.: IVS 37-39. old.

3.2.2.1 BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

- ✓ Az önkormányzatnak bővítenie kell a bölcsődei – vagy az ezzel egyenértékű alternatív gyermekmegőrzést ellátó – férőhelyek számát. A férőhelybővítésnél, a meglévő férőhelyek feltöltésénél és a pedagógiai program kialakításánál kiemelt figyelmet kell fordítani:

 - a hátrányos helyzetű szülők gyermekeinek elhelyezésére,
 - a korai fejlesztés módszertani megoldásainak alkalmazására,
 - az integrált nevelést megvalósító pedagógiai programok alkalmazására,
 - a gondozók, nevelők képzésére, továbbképzésére,
 - az elhelyezés elbírálásánál a szülő(k) munkaerő-piaci reintegrációjára.

3.2.2.2 ÓVODAI ELLÁTÁS

- ✓ Növelni kell az óvodai ellátás minőségét (infrastruktúra, szolgáltatások, pedagógiai programok folyamatos fejlesztését kell megvalósítani pályázati forrásokból).
- ✓ Az önkormányzatnak ösztönöznie kell a hátrányos helyzetű, különösen a roma gyermekek óvodáztatását.
- ✓ A Kisebbségi Önkormányzattal együttműködésben ki kell dolgozni az óvodáztatás motivációs rendszerét.
- ✓ Ösztönözni kell az alternatív nevelési-óvodáztatási formák elterjedését a városban.

3.2.2.3 ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS

- ✓ Az általános iskolai képzésben törekedni kell a kompetencia alapú oktatási módszerek alkalmazására.
- ✓ Az iskolákat fel kell szerelni a kompetencia alapú oktatást támogató informatikai eszközökkel. Gondoskodni kell a pedagógusok módszertani továbbképzéséről.
- ✓ A város oktatási intézményeiben lehetőség szerint biztosítani kell a különböző pedagógiai-módszertani programok közötti választás lehetőségét (hagyományos, epochális, projektrendszerű oktatás, tantárgy-integráció alkalmazása stb.).
- ✓ A szakképzés színvonalának fejlesztéséhez, valamint a szakképzés társadalmi megbecsülésének növelése érdekében az önkormányzatnak pályázati forrásokat kell bevonnia. Növelni kell a szakképzésben részt vevő tanulók arányát.
- ✓ Az önkormányzatnak ösztönözni kell a helyi vállalkozások részvételét a szakképzés támogatásában (gyakorlati képzési helyek biztosítása, szakképzési járulék felajánlása).
- ✓ Az oktatási intézményekben – a meglévő hagyományokra építve – teljessé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók képzéséhez szükséges eszközrendszert.
- ✓ Támogatni kell a tehetségsegítéssel kapcsolatos iskolán belüli és iskolán kívüli kezdeményezéseket. Gondoskodni kell a pedagógusok tehetséggondozással kapcsolatos továbbképzéséről.
- ✓ Fejleszteni kell az iskolai nyelvi képzés színvonalát. Nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyakorlatorientált képzési programok alkalmazására. Testvérvárosi kapcsolatrendszerrel, illetve pályázati programokat kell felhasználni a nyelvismeret idegen nyelvű közegben történő fejlesztésére.
- ✓ Az oktatási intézményeknek külön figyelmet kell fordítaniuk a szülő és az intézmény közötti kapcsolat fejlesztésére. A szülőket intenzíven be kell vonni az intézmények működésének szervezésébe (szülői kerekasztalok szervezése, szülő-suli programok lebonyolítása, társadalmi-közösségi programok indítása).

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

- ✓ Az önkormányzatnak támogatnia kell a nem formális képzés módszertanán alapuló pedagógiai programok alkalmazását, elterjesztését az intézményekben egészségmegőrzés, környezettudatosság, demokratikus állampolgári ismeretek, szexualitás, emberi jogok, vállalkozói ismeretek témaköreiben.
- ✓ Az iskolai neveléssel összefüggésben gondoskodni kell a pályaorientáció megjelenéséről a közoktatási intézményekben. Az önkormányzatnak biztosítania kell a tudatos pályaválasztáshoz szükséges alapvető információkat mind a pedagógusok, mind pedig a fiatalok részére.

3.2.2.4 FELŐOKTATÁS

- ✓ Az önkormányzatnak ösztönöznie kell a fiatalokat a felsőfokú végzettség megszerzésére:
 - Az önkormányzat által fenntartott intézményekben gondoskodni kell a kiemelkedő tehetségű fiatalok felkészítéséről, motiválásáról (mentorprogram, érettségi felkészítő programok).
 - Az önkormányzat ifjúsági honlapján tájékoztatni kell a fiatalokat a felsőoktatásban való részvétel lehetőségeiről, költségeiről, az elérhető támogatások, ösztöndíjak mértékéről és igénybevételük feltételeiről.
 - Ösztönözni kell a felsőoktatásban tanuló egykori orosházi fiatalok „visszajárását” az anyaintézményeikbe a felsőoktatás népszerűsítése céljából.
 - Az önkormányzatnak fenn kell tartania, illetve lehetőség szerint növelnie kell a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszer pénzügyi erőforrásait.
 - Az önkormányzatnak ki kell dolgoznia az orosházi fiatalok felsőfokú tanulmányait támogató – helyi vállalkozások által működtetett – ösztöndíj rendszerét. A vállalkozásokat ösztönözni kell arra, hogy a szakemberigényeknek megfelelő képzésben részt vevő fiatalokkal tanulmányi- vagy egyéb támogatási szerződést kössenek.

3.2.2.5 FELNŐTTKÉPZÉS

- ✓ Az önkormányzatnak ösztönöznie kell a fiatalokat felnőttképzési programokban történő részvételre. A vonatkozó nemzeti és európai uniós pályázati lehetőségek kihasználásával biztosítania kell az élethosszig tartó tanulás lehetőségét a település ifjúságának.

3.2.3 AZ OROSHÁZI FIATALOK MUNKAVÁLLALÁSI LEHETŐSÉGEINEK BŐVÍTÉSE

Orosháza népességmegtartó erejének leggyengébb láncszemei a foglalkoztatási kínálat, a pályakezdő fiatalok elhelyezkedési lehetőségei, a településen elérhető munkahelyek mennyisége és minősége. Az ifjúságpolitika eszközei e kérdéskörben csak a helyi gazdaságpolitikával szoros együttműködésben lehetnek sikeresek.

Az önkormányzatnak egyfelől hangsúlyt kell helyeznie a munkanélkülivé válás megelőzésére, másfelől pedig aktív kezdeményezéssel kell támogatnia a fiatalok elhelyezkedését. A munkaügyi ellátórendszer az esetek döntő többségében akkor kerül kapcsolatba a fiatalokkal, amikor a „baj” már bekövetkezett. A munkavállalásra való felkészítés nem jelenik meg sem az oktatási intézmények pedagógiai programjaiban, sem a munkaügyi központ szolgáltatási kínálatában.

3.2.3.1 FIATALOK FELKÉSZÍTÉSE A MUNKA VILÁGÁRA

- ✓ Gondoskodni kell a munkavállalási alapismeretek oktatásáról a formális oktatási rendszerben nem formális pedagógiai módszerekkel.

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

- ✓ Bővíteni kell a pályorientációval kapcsolatos szolgáltatásokat a közoktatás és a civil szektor bevonásával.
- ✓ Ösztönözni kell a fiatalok munkatapasztalat-szerzésének támogatását. Az önkormányzati intézményekben, a főiskolán lehetőséget kell biztosítani diákok, fiatalok részmunkaidős alkalmazására.
- ✓ Az önkormányzatnak felül kell vizsgálnia, hogy feladatellátási kötelezettségeinek körében mely szerepekben van lehetősége önkéntes munka igénybevételére.
- ✓ Az önkormányzatnak ki kell dolgoznia az önkéntes munka elismerésének rendszerét.

3.2.3.2 FIATALOK IGÉNYEIHEZ KAPCSOLÓDÓ FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK TÁMOGATÁSA

- ✓ Ösztönözni kell a helyi vállalkozásokat diákmunka alkalmazására.
- ✓ Ösztönözni kell a vállalkozásokat a fiatalok igényeihez igazodó atipikus foglalkoztatási formák alkalmazására (táv munka, részmunka lehetőségek bővítése).
- ✓ Segíteni kell a fiatalok vállalkozóvá válását:
 - Képzési programokkal kell növelni a korosztály vállalkozási ismereteit.
 - A fiatal vállalkozók elindulásához az önkormányzatnak törekednie kell jogi, pénzügyi, marketing tanácsadást, valamint infrastruktúrát biztosító inkubációs szolgáltatás kialakítására.
 - Helyi vállalkozásokkal, vállalkozókkal együttműködésben olyan pénzügyi alapot kell létrehozni a településen, amely életképes vállalkozói ötletek megvalósulásához nyújt szakmai és pénzügyi támogatást.

3.2.3.3 MUNKAÜGYI INTÉZMÉNYRENDSZER FELKÉSZÍTÉSE A FIATALOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE

- ✓ A munkaügyi központban legalább egy pedagógiai és/vagy ifjúságsegítő végzettséggel rendelkező munkatársnak kell lennie, aki a fiatalok igényei és szükségletei szerint képes kommunikálni a célcsoporttal.
- ✓ Az önkormányzatnak gondoskodnia kell arról, hogy a munkaügyi központ szolgáltatásokkal, eseményekkel, lehetőségekkel kapcsolatos információi eljussanak azokhoz az intézményrendszerekhez, ahol a fiatalok mindennapjaikban előfordulnak.
- ✓ Az önkormányzatnak a munkaügyi központtal együttműködésben gondoskodnia kell egy olyan fiataloknak szóló képzési program kidolgozásáról, amely a magyar munkaügyi ellátórendszer szereplőivel és szolgáltatásaival ismerteti meg a fiatalokat. Az önkormányzatnak támogatnia kell a kidolgozott képzés rendszeres lebonyolítását.

3.2.3.4 A FIATALOK ERŐFORRÁSAI ÉS A MUNKÁLTATÓK IGÉNYEI KÖZÖTTI KAPCSOLATRENDSZER FEJLESZTÉSE

- ✓ Az önkormányzatnak a munkaügyi központtal és a helyi és regionális gazdaság szereplőivel együttműködésben évente legalább egy alkalommal állásbörzét kell szerveznie a városban, amelyen kiemelt figyelmet kapnak a pályakezdő, diplomás pályakezdő fiatalok számára ajánlott álláslehetőségek.
- ✓ Az önkormányzatnak – a fiatalok önkéntes hozzájárulása alapján – létre kell hoznia egy adatbázist az orosházi illetőségű, felsőfokú tanulmányokat végző diákokról, amelyben rögzíti az oktatási és munkatapasztalatokat, érdeklődési kört és természetesen a választott szakmát és szakirányt. Az adatbázist hozzáférhetővé kell tennie a régióban működő és a régióba esetlegesen betelepülő szándékozó vállalkozások számára, hogy megismertesse velük a településen élő diplomások kompetenciáját.
- ✓ Az önkormányzatnak lehetőséget kell teremtenie a vállalkozások képviselői számára, hogy előre jelezhessék a pályorientációval foglalkozó szervezeteknek, személyeknek az általuk igényelt szakmai ismereteket, végzettségeket, kompetenciákat.

- ✓ Az önkormányzatnak ösztönöznie kell, hogy létrejöjjön egy olyan ingyenesen hozzáférhető álláskereső információs szolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a fiataloknak az elérhető munkalehetőségek áttekintésére.

3.2.4 AZ OROSHÁZI FIATALOK EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA

Az ifjúsági korosztályok egészségügyi helyzetének javítása valódi, megtérülő befektetés mind a társadalom, mind az önkormányzat, mind pedig az állam számára. Ha a fiatalokban sikerül kialakítani az egészségtudatos életmód iránti igényt és figyelmet, úgy jó esély van arra, hogy felnőttkorukban egészségesebb, teljesebb, egyéni és közösségi hasznot teremtő módon tudnak majd boldogulni.

Az ifjúság körében végzett egészségnevelési, prevencióos tevékenységek kiemelten fontosak azért is, mert ebben az életszakaszban lehet a leghatékonyabban felismerni és kezelni azokat a problémákat, amelyek a későbbiekben irreverzibilis egészségkárosodási folyamatokat alapozhatnak meg. Az egészségügyi intézményrendszer az esetek többségében akkor kerül kapcsolatba a fiatalokkal, amikor egy-egy betegséget, tünetet kezelni kell, és jellemzően addig marad velük kapcsolatba, amíg a probléma fennáll. Orosháza város elkötelezett abban, hogy az egészségügyi ellátás színvonalának folyamatos javítása mellett figyelmet fordít az ifjúság egészségtudatos életmódjának fejlesztésére, az egészségprevencióos szolgáltatások bővítésére. Mindezek érdekében az alábbi intézkedések szükségesek:

3.2.4.1 KORA GYERMEKKORI EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS

- ✓ Az önkormányzatnak gondoskodnia kell a védőnői hálózat fejlesztéséről, különös tekintettel a védőnők folyamatos szakmai továbbképzésére, infrastrukturális eszközállományuk fejlesztésére.
- ✓ Az önkormányzatnak kiemelt figyelmet kell fordítania arra, hogy a védőnői szolgáltatást a leghátrányosabb helyzetű polgárok is igénybe vehessék, továbbá arra is, hogy motiválja a szülőket a szolgáltatások igénybe vételére.
- ✓ A védőnői hálózat, az egészségügyi intézmények és a családsegítő funkciót ellátó szervezetek az önkormányzat kezdeményezésére kialakítanak egy olyan tudásbázist, amely a fogantatás, a terhesség, az újszülöttek gondozása és az állami, önkormányzati gyermeknevelési támogatások témaköreiben teljes körűen, közérthetően tartalmazza az összes információt, illetve azokat a releváns információforrásokat, amelyek egy-egy téma szempontjából kiemelkedő jelentőségűek. A tudásbázisra alapozva képzési programot kell kidolgozni, és gondoskodni kell a képzések igény szerinti lebonyolításáról.
- ✓ Az önkormányzat gondoskodik a korai fejlesztéshez, valamint a fogyatékos gyermekek rehabilitációs szolgáltatásaihoz való hozzáférésről, illetve az országban működő szolgáltatások elérhetőségével kapcsolatos információk hozzáférhetőségéről.

3.2.4.2 EGÉSZSÉGTUDATOS ÉLETMÓD TÁMOGATÁSA

- ✓ Az önkormányzat gondoskodik a fiatal korosztályok rendszeres egészségfelméréséről. Az önkormányzat az egészségügyi intézményekkel együttműködésben kidolgozza/felülvizsgálja a hat, kilenc, tizenkettő, tizenöt és tizennyolc éves fiatalok egészségügyi állapot- és készségefelmérésének sztenderdjait.
- ✓ Az állapotfelmérés eredményei alapján minden fiatal személyre szóló egészségfejlesztési és életviteli tanácsadásban kell, hogy részesüljön. A készségefelmérés eredményeképpen a fiatalok részére izomzatuknak, testalkatuknak leginkább megfelelő sportolási tevékenységet kell javasolni.

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

- ✓ Az iskolai oktatás keretei között teret kell biztosítani az egészségmegőrzési ismeretek oktatásához.
- ✓ Az önkormányzatnak támogatnia kell a fiatalokat egészségtudatos életmódra ösztönző civil kezdeményezéseket, programokat.
- ✓ Az önkormányzatnak az egészségügyi intézményekkel együttműködésben ki kell dolgoznia a fiatalok egészségkockázati tényezőivel kapcsolatos tájékoztatási/képzési stratégiáját. E stratégiának ki kell terjednie a kábítószer-használat, az alkoholfogyasztás, a dohányzás, az elhízás, a kóros soványság és a nemi úton terjedő betegségekkel kapcsolatos ismeretek fiatalok számára érthető módon és értelmezhető közegben történő átadására.
- ✓ Az önkormányzatnak biztosítania kell olyan alacsony küszöbű ifjúsági szolgáltatást, amely képes az egészségügyi problémákkal rendelkező fiatalokat az ellátórendszer irányába közvetíteni.

4. CSELEKVÉSI TERV (ÜTEMEZÉS, FORRÁSOK, FELELŐSÖK, INDIKÁTOROK)

Tevékenység	Felelős, érintettek ¹⁵	Határidő ¹⁶	Forrásigény ¹⁷	Forráshely ¹⁸	Indikátor ¹⁹
Az orosházi fiatalok aktív részvételéhez szükséges feltételrendszer megteremtése					
AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK ÉRDEMI – TÉTTEL BÍRÓ – RÉSZVÉTELÉNEK BIZTOSÍTÁSA AZ ŐKET ÉRINTŐ DÖNTÉSEK MEGHOZATALÁBAN	Közygyűlés, Polgármester	2008.09.30	Ø	Ø	Ifjúsági ügyekért felelős bizottság létrejötte Ifjúsági bizottságban fiatalokat képviselő tagok száma Fiatalokat működésükbe bevonó intézmények száma
AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK ÉRDEKÉPVISELETÉNEK ÖSZTÖNZÉSE, TÁMOGATÁSA	Ifjúsági referens, Polgármester	2008.12.30	300.000	IFJ-BM pályázat	Ifjúsági kerekasztal tagjainak száma Ifjúsági kerekasztal reprezentativitása
AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK RÉSZVÉTELÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK NYILVÁNOSSÁ TÉTELE	Ifjúsági referens	Folyamatos	150.000	IFJ-BM pályázat, NCA pályázatok	Ifjúsági részvétellel, aktivitással kapcsolatos hírek, események megjelenése
AZ OROSHÁZI FIATALOK KEZDEMÉNYEZÉSEINEK TÁMOGATÁSA					
SZEMÉLYI ÉS INTÉZMÉNYI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	Közygyűlés, polgármester	2008.09.30	3.000.000	IFJ-BM pályázat	Teljes állású ifjúsági referens foglalkoztatása
PÉNZÜGYI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	Közygyűlés	2009.01.01	5.000.000	Saját forrás	Ifjúsági alap keretösszege Ifjúsági alap célrendszere Ifjúsági alap döntéshozatali rendszere
INFRASTRUKTURÁLIS ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	Közygyűlés, polgármester	2009.01.01	2.000.000	ÚMFT DAOP/TAMOP, IFJ-BM, GYIA, NCA	Inkubátorházba befogadott szervezetek, közösségek száma Önkormányzati ingatlant használó ifjúsági közösségek száma
AZ OROSHÁZI FIATALOK SZABADIDŐS LEHETŐSÉGEIHEZ KAPCSOLÓDÓ ERŐFORRÁSOK BŐVÍTÉSE					
IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TEREK BIZTOSÍTÁSA A FIATALOK AKTIVITÁSAIHOZ	Közygyűlés, polgármester	Folyamatos	3.000.000	IFJ BM, NCA, Saját forrás	Ezer fiatalra jutó közösségi terek száma

¹⁵ Az adott intézkedések tevékenységeiben döntéshozatali, végrehajtási feladattal érintettek. Az önkormányzat szervezetrendszerének megfelelően a feladatok tovább delegálhatóak.

¹⁶ Az adott intézkedés tevékenységeinek megkezdésére vonatkozó legkésőbbi időpont-javaslat. Folyamatos tevékenységek esetében a kontinuitáson van a hangsúly.

¹⁷ Az adott intézkedés megvalósításához szükséges minimális – becült – összeg.

¹⁸ A forrásigény kielégítését szolgáló pályázati alapok, melyek csak általánosan kerültek megnevezésre, tekintettel az évente változó adminisztratív feltételekre.

¹⁹ Bázis- és célértékekkel ellátott indikátorok helyett jelen koncepció csak azokat a jelzőtémákat tartalmazza, amelyek keresztül lemérhető lesz egy-egy intézkedés sikeressége.

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

Tevékenység	Felelős, érintettek¹⁵	Határidő¹⁶	Forrásigény¹⁷	Forráshely¹⁸	Indikátor¹⁹
IFJÚSÁGI SZOLGÁLTATÓ TEREK BIZTOSÍTÁSA A FIATALOK SZABADIDŐS AKTIVITÁSÁHOZ	Közyűlés, intézményvezetők	2008.10.31	∅	∅	Önkormányzati intézményekben megvalósuló ifjúsági kezdeményezések, programok száma
A FIATALOK ÖSZTÖNZÉSE A SZABADIDŐ AKTÍV ELTÖLTÉSÉRE	Közyűlés, ifjúsági referens	2008.10.31	2.000.000	Saját forrás	Ifjúságsegítő vagy közösségfejlesztő alkalmazása
AZ OROSHÁZI FIATALOK FELKÉSZÍTÉSE A NEMZET- ÉS EURÓPAPOLGÁRI SZEREPEKRE	ifjúsági referens, ifjúságsegítő	2009.01.01	10.000.000	Fiatalok Lendületben program	Nemzetközi ifjúsági programban részt vevő fiatalok száma
AZ OROSHÁZI FIATALOKAT TÁMOGATÓ INTÉZMÉNYEK, INTÉZKEDÉSEK ÖSSZHANGJÁNAK BIZTOSÍTÁSA	Ifjúsági referens	2009.01.01	500.000	Saját forrás	Ifjúság szakmai kerekasztal működése, tagjainak száma Ifjúsági ügyekért felelős bizottság döntéshozatali kompetenciái Ifjúsági költségvetés megléte, elfogadása, megalapozottsága
AZ OROSHÁZI FIATALOK NEVELÉSI, OKTATÁSI, KÉPZÉSI LEHETŐSÉGEINEK BŐVÍTÉSE					
BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK	Közyűlés, polgármester, intézményvezetők	2009.08.01	15.000.000	ÚMFT DAOP/TAMOP	Bölcsődei férőhelyek és igények viszony száma
ÓVODAI ELLÁTÁS	Közyűlés, polgármester, intézményvezetők	2009.08.01	30.000.000	ÚMFT DAOP/TAMOP	Óvodai férőhelyek és igények viszony száma Elérhető pedagógiai programok száma Óvodai ellátással kapcsolatos felhasználói elégedettség
ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS	Közyűlés, polgármester, intézményvezetők	Folyamatos	110.000.000	ÚMFT TÁMOP, Saját forrás, Egész Életen át Tartó Tanulás Programja	Kompetencia alapú oktatásban részt vevő fiatalok száma Elérhető pedagógiai programok száma Szakképzésbe jelentkező fiatalok száma Szakképzésbe bekapcsolódó for-profit szervezetek száma Idegen nyelvet társalgási szinten beszélő fiatalok száma Pályorientációs szolgáltatások által elért fiatalok száma
FELSŐOKTATÁS	Közyűlés, polgármester, intézményvezetők, ifjúsági referens	Folyamatos	20.000.000	ÚMFT TÁMOP, Saját forrás	Ösztöndíjban részesülő fiatalok száma Tanulmányaik után visszatérő fiatalok száma CSR mértéke a felsőoktatási tanulmányok támogatásában
FELNÖTTKÉPZÉS	Közyűlés, polgármester, intézményvezetők, ifjúsági referens	Folyamatos	10.000.000	ÚMFT TÁMOP, Egész Életen át Tartó Tanulás Programja	Felnőttképzésbe bekapcsolódó fiatalok száma
AZ OROSHÁZI FIATALOK MUNKAÁLLALÁSI LEHETŐSÉGEINEK BŐVÍTÉSE					

OROSHÁZA VÁROS IFJÚSÁGPOLITIKAI KONCEPCIÓJA

Tevékenység	Felelős, érintettek¹⁵	Határidő¹⁶	Forrásigény¹⁷	Forráshely¹⁸	Indikátor¹⁹
FIATALOK FELKÉSZÍTÉSE A MUNKA VILÁGÁRA	Közgyűlés, intézményvezetők	2009.06.30	15.000.000	ÚMFT TÁMOP	Önkéntes munkút végző fiatalok száma
					Önkéntes fogadóhelyek száma
					Munkatapasztalatszerzést célzó programokban részt vevő fiatalok és munkaadók száma
FIATALOK IGÉNYEIHEZ KAPCSOLÓDÓ FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK TÁMOGATÁSA	Közgyűlés, polgármester	2009.01.01	30.000.000	ÚMFT TÁMOP, MPA, OFA, Saját forrás	Fiatal vállalkozók száma
					Atipikus módon foglalkoztatott fiatalok száma
MUNKAÜGYI INTÉZMÉNYRENDSZER FELKÉSZÍTÉSE A FIATALOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE	Ifjúsági referens, munkaügyi központ	2009.01.01	5.000.000	NCA, OFA	Képzésben részt vett fiatalok száma
					Pedagógiai végzettséggel és gyakorlattal rendelkező munkatárs alkalmazása a munkaügyi központban
A FIATALOK ERŐFORRÁSAI ÉS A MUNKÁLTATÓK IGÉNYEI KÖZÖTTI KAPCSOLATRENDSZER FEJLESZTÉSE	ifjúsági referens	2009.03.30	5.000.000	Saját forrás	Állásbörzék és azokon résztvevők száma
					Pályakövetési adatbázis teljessége, naprakészsége
					Önkormányzat - képző intézmények - vállalkozások közötti kommunikáció rendszerszerűsége, gyakorisága
AZ OROSHÁZI FIATALOK EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA					
KORA GYERMEKKORI EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS	Önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók	2009.03.30	25.000.000	ÚMFT TAMOP, NNI, EÜM	Védőnői hálózat ellátásában részesülő gyermekek száma
					Szülői szerepre felkészítő képzésben részt vevő fiatalok száma
EGÉSZSÉGTUDATOS ÉLETMÓD TÁMOGATÁSA	Ifjúsági referens, intézményvezetők, egészségügyi szolgáltatók	Folyamatos	30.000.000	ÚMFT TAMOP, Lendületben a fiatalok program, EÜM	Szűrővizsgálatban részt vevő fiatalok száma
					Egészségtudatosságot szolgáló kezdeményezések, és ezekben részt vevők száma
					Alacsonyküszöbű szolgáltatás által elért fiatalok száma

5. MELLÉKLETEK

4.1 OROSHÁZI FIATALOK VILÁGA – KVANTITATÍV KUTATÁSI GYORSJELENTÉS

4.2 OROSHÁZI FIATALOK VILÁGA – FÓKUSZCOPORTOS KUTATÁSI GYORSJELENTÉS

4.3 NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA – TERVEZET

4.4 EURÓPA TANÁCS MINISZTERI BIZOTTSÁGA 13 (2004) SZ. AJÁNLÁSA A FIATALOK HELYI ÉS REGIONÁLIS KÖZÉLETBEN VALÓ RÉSZVÉTELÉRŐL